

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.003.07.2019

Pani
Rozetta Michnik
Dyrektor
„Centrum” Środowiskowego Domu Samopomocy
w Bielsku-Białej
ul. Sobieskiego 158; 43-300 Bielsko-Biała

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Zmienione zgodnie z treścią uchwały nr KPK-KPO.443.113.2019
Komisji Rozstrzygającej w Najwyższej Izbie Kontroli z dnia 26 czerwca 2019 r.

P/19/089 - Pomoc państwa realizowana w formie środowiskowych domów samopomocy udzielana osobom z zaburzeniami psychicznymi

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	„Centrum” Środowiskowy Dom Samopomocy w Bielsku-Białej, ul. Sobieskiego 158, 43-300 Bielsko-Biała ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej	Rozetta Michnik Dyrektor ŚDS „Centrum” ² , zajmująca stanowisko od dnia 1 sierpnia 2008 r.
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none">1. Wykorzystanie środków na funkcjonowanie ŚDS2. Spełnianie przez ŚDS standardów usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zgodność realizowanych zadań z obowiązującymi przepisami
Okres objęty kontrolą	2016 – 2019 do zakończenia kontroli tj. 1 marca 2019 r.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ³
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Magdalena Śleziak - inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli Nr LKA/33/2019 z dnia 11 stycznia 2019 r.

(akta kontroli str.1-2)

¹ Zwany dalej: „Jednostką”, „ŚDS” lub „Centrum”.

² Zwana dalej: Dyrektorem.

³ Dz. U. z 2019 r. poz. 489, dalej: ustawa o NIK

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Jednostka wykorzystwała środki publiczne, w tym dotacje z budżetu państwa (przekazane przez Wojewodę Śląskiego) oraz dotacje z Miasta Bielska-Białej, zgodnie z ich przeznaczeniem. Z otrzymanych środków publicznych ŚDS rozliczył się terminowo i prawidłowo, sporządzając w tym celu niezbędne sprawozdania. Dane przedstawiane Wojewodzie w comiesięcznych „Informacjach o liczbie osób korzystających z usług ośrodka wsparcia ŚDS dla osób z zaburzeniami psychicznymi” były zgodne z „Ewidencją osób korzystających z usług Centrum ŚDS w danym roku, sporządzoną w oparciu o decyzje wg stanu na pierwszy dzień każdego miesiąca”. Zamówienia publiczne udzielane przez ŚDS były realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zostały opłacone w terminie.

Budynki administrowane przez Centrum spełniały większość wymogów co do posiadania koniecznych pomieszczeń, ich powierzchni użytkowej oraz wyposażenia w niezbędne sprzęty. NIK docenia podejmowane na przestrzeni lat działania Dyrektora na rzecz pełnej likwidacji barier architektonicznych we wszystkich czterech budynkach ŚDS. Wskazać należy jednak, że działania te, ze względu na istotne ograniczenia architektoniczno-budowlane obiektów są w dalszym ciągu niewystarczające i nie spowodują usunięcia wszystkich istniejących barier architektonicznych. Dlatego też, zdaniem NIK, wobec podniesionego przez Dyrektora ŚDS braku możliwości usunięcia wszystkich barier architektonicznych w użytkowanych budynkach, mając na uwadze niepełnosprawność osób korzystających z usług świadczonych w tych obiektach, należałoby rozważyć, w porozumieniu z jednostką prowadzącą, tj. Starostą Bielskim, znalezienie dla realizacji działań Centrum innych obiektów budowlanych, spełniających standardy § 18 pkt 3 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy⁵ lub w których możliwe będzie usunięcie ewentualnych barier architektonicznych przed dniem 31 grudnia 2022 r. zgodnie z § 26 rozporządzenia w sprawie śds.

W okresie objętym kontrolą w latach 2016-2018 dom nie umożliwił uczestnikom skierowanym na pobyt dzienny spożywania gorącego posiłku w ramach treningu kulinarnego.

Jednostka posiadała opracowane dokumenty określające jej funkcjonowanie. Regulamin organizacyjny, program działalności domu i plan pracy na każdy rok objęty kontrolą zostały uzgodnione z Wojewodą i zatwierdzone przez Zarząd Powiatu w Bielsku-Białej. W ŚDS przeprowadzono wymagane przeglądy wszystkich czterech wykorzystywanych budynków, co udokumentowano w książkach obiektów budowlanych.

Dyrektor oraz pracownicy zespołu wspierająco-aktywizującego⁶ spełniali wymogi dotyczące wykształcenia. W zakresie wymaganego doświadczenia zawodowego, Dyrektor, poza jednym wyjątkiem, zatrudniała pracowników zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu w sprawie śds.

W kontrolowanym okresie czterech pracowników ZW-A nie posiadało przeszkolenia w zakresie treningów umiejętności społecznych wymaganego § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie śds. Wskaźnik zatrudnienia, o którym mowa w § 12 ust. 1 pkt 2 był zgodny z wymogami rozporządzenia w sprawie śds lecz po zmianie obowiązującej od 11 stycznia 2019 r. wskaźnik określony w § 12 ust. 1a nie był osiągnięty.

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Dz. U. Nr 238, poz. 1586, ze zm.; dalej: rozporządzenie w sprawie śds.

⁶ Zwanego dalej: ZW-A.

Szkolenia organizowane były przez Dyrektora w zakresie tematycznym wynikającym ze zgłoszonych przez pracowników potrzeb zgodnie z § 23 rozporządzenia w sprawie ŚDS. Jednostka składała roczne sprawozdania w wyznaczonym terminie oraz aktywnie współpracowała w zakresie integracji społecznej podopiecznych z ośrodkami pomocy społecznej oraz Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej⁷, organizacjami pozarządowymi, ośrodkami kultury i organizacjami kulturalno-rozrywkowymi, a także placówkami oświatowymi.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej⁸ kontrolowanej działalności

OBSZAR

Opis stanu faktycznego

1. Wykorzystanie środków na funkcjonowanie ŚDS

1.1. Zgodnie z § 2 ust. 1 Statutu „Centrum” ŚDS w Bielsku-Białej⁹ placówka jest powiatową jednostką organizacyjną pomocy społecznej dziennego pobytu, należąca do sektora finansów publicznych, nieposiadającą osobowości prawnej (jednostką budżetową). ŚDS nie zawierał umów dotyczących finansowania bieżących zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych ustawami Powiatowi.

Jednostka w latach 2016-2018 wydatkowała na prowadzenie działalności statutowej łącznie środki finansowe w wysokości 6 569,98 tys. zł, odpowiednio w latach:

- dotacja z budżetu państwa na bieżące wydatki i inwestycje, za pośrednictwem Powiatu Bielskiego w 2016 r. - 1 732,60 tys. zł, w tym na inwestycje 11 tys. zł; w 2017 r. - 1 781,57 tys. zł; w 2018 r. - 2 121,59 tys. zł,
- dotacja z budżetu państwa na realizację programu wsparcia dla rodzin „Za życiem”¹⁰, za pośrednictwem Powiatu Bielskiego w 2017 r. - 108,41 tys. zł, 2018 r. - 257,26 tys. zł,
- dotacja z Miasta Bielska-Białej na bieżące wydatki przekazywane przez Powiat Bielski w ramach realizacji Porozumienia Nr ON.II.031.26.2011 Prezydenta Miasta Bielska-Białej z dnia 30 maja 2011 r. w 2016 r. - 64,24 tys. zł, 2017 r. - 88,08 tys. zł, 2018 r. - 83,95 tys. zł,
- darowizny celowe i środki własne z Powiatu Bielskiego na bieżące wydatki, w 2016 r. - 105,28 tys. zł, 2017 r. - 113,65 tys. zł, 2018 r. - 113,35 tys. zł.

(akta kontroli str. 483 – 667, 1215)

W badanym okresie plan wydatków ŚDS wynosił 6 595,32 tys. zł, otrzymano środki finansowe w wysokości 6 570 tys. zł, a wydatkowano 6 569,98 tys. zł tj.: w 2016 r. - 1 891,12 tys. zł na wydatki bieżące, a na wydatki majątkowe kwotę 11 tys. zł, w 2017 r. - 2 091,71 tys. zł na wydatki bieżące, w 2018 r. - 2 576,15 tys. zł na wydatki bieżące.

(akta kontroli str. 516-519, 567-570, 632-635)

⁷ Zwany dalej: PCPR.

⁸ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁹ Statut „Centrum” ŚDS w Bielsku-Białej będący załącznikiem do uchwały Nr IV/20/148/12 Rady Powiatu w Bielsku-Białej z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie: Statutu „Centrum” ŚDS w Bielsku-Białej, zmienionego Uchwałami Rady Powiatu: Nr IV/44/318/13 z dnia 9 marca 2013, Nr V/14/95/15 z dnia 24 września 2015, Nr V/17/118/15 Rady Powiatu z dnia 26 listopada 2015 r.

¹⁰ Program przyjęty uchwałą nr 60 Rady Ministrów z dnia 20 grudnia 2016 r. w sprawie programu kompleksowego wsparcia dla rodzin „Za życiem” MP poz. 1250.

Niewykorzystane dotacje w łącznej wysokości wynosiły 20,18 zł (w tym w 2016 r. – 7,01 zł; w 2017 r. 8,17 zł, w 2018 r. – 5 zł), zwrócone zostały na rachunek Powiatu do dnia 31 grudnia każdego roku budżetowego.

(akta kontroli str. 486, 551, 602)

W latach 2016-2018 największą kategorią wydatków SDS stanowiły wynagrodzenia i pochodne łącznie w wysokości 5 245,46 tys. zł, co stanowiło 79,84%; pozostałe wydatki wyniosły 1 324,52 tys. zł, tj. 20,16%, w tym:

- wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych 30,82 tys. zł (0,47 %),
- wydatki na utrzymanie czterech budynków (m.in. zakup energii, usługi remontowe, podatek od nieruchomości, ubezpieczenie budynków) 447,80 tys. zł (6,81 %),
- wydatki na utrzymanie pięciu samochodów służbowych 125,04 tys. zł (1,90%),
- wydatki związane z prowadzeniem terapii zajęciowej z uczestnikami 526,67 tys. zł (8,02%), w tym m.in. wydatki na: zakup materiałów do pracowni wyniosły 66,57 tys. zł (1,01%), zakup wyposażenia do pracowni 213,93 tys. zł (3,26 %), na zajęcia dodatkowe (tj. basen, judo, dogoterapia, hipoterapia) 37,52 tys. zł (0,57%),
- wydatki administracyjno-gospodarcze 183,19 tys. zł (2,79 %),
- wydatki inwestycyjne 11 tys. zł (0,17 %).

(akta kontroli str.483-663, 667)

W latach objętych kontrolą ŚDS składał do Powiatu sprawozdania budżetowe z wykorzystanych dotacji, w tym m.in. sprawozdania Rb-28S oraz Rb-50 w terminach określonych w rozporządzeniu w sprawie sprawozdawczości budżetowej¹¹. Dodatkowo ŚDS składał do Powiatu zestawienia wydatków według źródeł finansowania z wykorzystanych dotacji, w tym samym terminie co ww. sprawozdania. ŚDS corocznie do Powiatu składał rozliczenia dotacji celowych otrzymanych z budżetu państwa w wyznaczonym terminie oraz sprawozdania roczne opisowe (analizy finansowe) w terminie do 15 lutego każdego roku. ŚDS rozliczenia dofinansowania Miasta Bielska-Białej przedkładał do Powiatu (w związku z zawartym porozumieniem nr ON.II.031.26.2011 z 30 maja 2011 r.) każdorazowo na zasadach określonych w porozumieniu oraz przed terminem obowiązującym w porozumieniu¹².

(akta kontroli str.484-485, 501-547,549-550, 552-598, 600-601, 617-666, 668-692,1101-1103, 1071-1089)

W okresie objętym kontrolą zbadano wysokość dotacji przekazanej przez Wojewodę na bieżącą działalność na podstawie „Informacji o liczbie osób korzystających z usług ośrodka wsparcia – ŚDS – dla osób z zaburzeniami psychicznymi”¹³ (po pięć przypadków z każdego roku)¹⁴ oraz wyciągów bankowych potwierdzających przelewy dotacji i stwierdzono, że we wszystkich przypadkach dotacje należne na 1 uczestnika zostały wyliczone przez Wojewodę na podstawie: art. 51 c ust. 3 pkt 1

¹¹ Dz.U.2018 poz. 109, ze zm.

¹² ŚDS złożył rozliczenia do Powiatu odpowiednio: za 2016 r. – 10 stycznia 2017 r., za 2017 r. – 5 stycznia 2018 r., za 2018 r. – 7 stycznia 2019. Powiat zgodnie z porozumieniem był zobowiązany rozliczyć dofinansowanie do 25 stycznia każdego roku.

¹³ W informacji dane są zamieszczane w oparciu o wydane decyzje wg stanu na pierwszy dzień każdego miesiąca. Informacje przekazywane do Powiatu wg wzoru załączonego do pisma Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach z dnia 18 maja 2010 r., zmienionego pismem z dnia 27 kwietnia 2018 r. gdzie do wzoru dodano m.in. kolumny 11 (liczba osób z autyzmem) i 12 (liczba osób z niepełnosprawnością sprzężoną).

¹⁴ Wybrane m-ce do badania 2016 – I,III,VI, IX,XII; 2017 – II, IV, VIII,X, XII; 2018 – I,II,V,VII,XI.

ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej¹⁵ oraz art. 2 ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej¹⁶ w zw. z § 1 pkt 1a rozporządzenia Rady Ministrów z 14 lipca 2015 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej¹⁷, a także § 1 pkt 1a rozporządzenia Rady Ministrów z 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej¹⁸. Wyliczenia te były zgodne z „Ewidencją osób korzystających z usług Centrum ŚDS w danym roku w oparciu o decyzje wg stanu na pierwszy dzień każdego miesiąca”, a decyzje administracyjne przyznające prawo do korzystania z usług ŚDS wydawane były z upoważnienia Starosty przez Dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej¹⁹. W jednym z badanych przypadków ŚDS otrzymał dotację za miesiąc sierpień 2017 r. na 115 uczestników tj. do wysokości miejsc określonych w regulaminie organizacyjnym ŚDS, a rzeczywista liczba osób korzystających z usług wynosiła 117 osób. W 2016 r.²⁰ i 2017 r.²¹ Centrum otrzymało środki z rezerwy celowej przeznaczone na uruchomienie nowych miejsc, które uwzględnione zostały w comiesięcznej informacji.

W ramach programu „Za życiem”, na podstawie art. 51c ust. 5 ustawy o pomocy społecznej, dotacja na 1 uczestnika ze spectrum autyzmu i niepełnosprawnościami sprzężonymi została podwyższona od lipca 2017 o 30%, tj. kwotę 380,40 zł²², a w 2018 o 26,05 %, tj. o kwotę 380,00 zł²³. Należne kwoty dotacji z programu „Za życiem” zostały prawidłowo wyliczone na podstawie przyznanych kwot na jednego uczestnika. Stwierdzono, że w trzech badanych przypadkach²⁴ podwyższona dotacja „Za życiem” została przekazana przez Wojewodę w oparciu o rzeczywistą liczbę osób podaną na podstawie „Informacji o liczbie osób korzystających z usług ośrodka wsparcia – ŚDS²⁵, natomiast w pięciu przypadkach²⁶

¹⁵ Dz. U z 2018 r. poz. 1508, ze zm.

¹⁶ Dz. U. poz. 1310.

¹⁷ Obowiązujące od dnia 1 października 2015 r. – 30 września 2018 r. – kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosiło 634 zł. Dz.U. poz. 1058.

¹⁸ Obowiązującego od dnia 1 października 2018 r. – do nadal, kryterium dochodowe dla osoby samotnie gospodarującej wynosi 701,00 zł. Dz. U. z 2018, poz. 1358.

¹⁹ Zwane dalej: PCPR.

²⁰ Centrum wnioskowało o dotację na zadania związane z rozwojem sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, Wojewoda na rok 2016 przyznał środki z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 63 060,00 zł – decyzją nr FBI.3111.129.8.2016 z 20 lipca 2016 r., w tym na finansowanie pięciu nowych miejsc planowanych do uruchomienia (środki na finansowanie były uruchamiane po otrzymaniu informacji o liczbie osób korzystających z usług ŚDS w oparciu o wydane decyzje wg stanu na pierwszy dzień każdego m-ca) w okresie od września do grudnia 2016 r. kwotę 25 360,00 zł.

²¹ Centrum za pośrednictwem Powiatu wnioskowało o dotację na zadania związane z rozwojem sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi, Wojewoda na rok 2017 przyznał środki z rezerwy celowej budżetu państwa w wysokości 48 220,00 zł – decyzją nr FBI.3111.152.3.2017 z 4 lipca 2017 r., w tym na finansowanie pięciu nowych miejsc planowanych do uruchomienia (środki na finansowanie były uruchamiane po otrzymaniu informacji o liczbie osób korzystających z usług ŚDS w oparciu o wydane decyzje wg stanu na pierwszy dzień każdego m-ca) w okresie od października do grudnia 2017 r. kwotę 19 020,00 zł.

²² Decyzja Wojewody Nr FBI.3111.152.12.2017 z dnia 7 listopada 2017 r. o przyznaniu środków z rezerwy celowej budżetu państwa w zw. z programem „Za życiem”

²³ Decyzja Wojewody Nr FBI.3111.59.8.2018 z dnia 23 marca 2018 r. o przyznaniu środków z rezerwy celowej budżetu państwa w zw. z programem „Za życiem” (od stycznia do czerwca 2018 r.), decyzja Wojewody Nr FBI.3111.59.24.2018 z dnia 11 września 2018 r. o przyznaniu środków z rezerwy celowej budżetu państwa w zw. z programem „Za życiem” (od lipca do grudnia 2018 r.)

²⁴ tj. VIII – 47 osób (2017) i VII – 61 osób (2018) i XI – 63 osoby (2018).

²⁵ W poszczególnych tabelach przekazywanych za pośrednictwem Powiatu: „Informacji o liczbie osób korzystających z usług ośrodka wsparcia – ŚDS – Za życiem(..)” za okres od lipca-listopada 2017 r.(korekta) i za grudzień 2017 r. Natomiast za 2018 r. – w comiesięcznych ogólnych zestawieniach „Informacja o liczbie osób korzystających z usług ośrodka wsparcia – ŚDS – dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

²⁶ W dwóch przypadkach z 2017 r. tj. w miesiącach: X – na szacunkową liczbę osób - 48 (a rzeczywista liczba osób wynosiła 49), XII - na szacunkową liczbę osób - 47 (a rzeczywista liczba osób wynosiła 50) i w trzech przypadkach w 2018 r. tj. w miesiącach: I – na szacunkową liczbę osób - 50 (a rzeczywista liczba osób wynosiła 57), II – na szacunkową liczbę osób - 50 (a rzeczywista liczba osób wynosiła 57), V - na szacunkową liczbę osób 50 (a rzeczywista liczba osób wynosiła – 59).

Wojewoda przekazał dotację „Za życiem” na szacowaną liczbę osób, a nie rzeczywistą²⁷.

(akta kontroli str. 709- 823, 887-891, 1064)

W latach 2016-2018 ŚDS nie udzielał zamówień publicznych o wartości powyżej 30 tys. euro, tj. wartości określonej w art. 4 pkt 8 Prawa zamówień publicznych²⁸. W kontrolowanym okresie placówka udzieliła łącznie 16 zamówień publicznych (poniżej 30 tys. euro), z tego osiem w 2016 r., cztery w 2017 r. i trzy w 2018 r. (wszystkie w trybie zapytania ofertowego, zgodnie ze wskazanym niżej regulaminem). Do szczegółowego badania wybrano trzy najwyższe kwotowo zamówienia²⁹, w tym jedno inwestycyjne. Badanie wykazało, że postępowania te przeprowadzono zgodnie z Regulaminem udzielania zamówień wprowadzonym Zarządzeniem Dyrektora ŚDS³⁰. Badane zamówienia, tj. usługa, dostawa i robota budowlana zostały opłacone terminowo i w kwotach wynikających z wystawionych faktur. Dwa z kontrolowanych postępowań, na które Wojewoda Śląski przyznał środki z rezerwy celowej budżetu państwa podlegały rozliczeniu, tj.:

- przebudowa istniejącej toalety w przyziemiu w budynku ŚDS w obiekcie Filii Nr 1 przy ulicy Piastowskiej 58 w Bielsku-Białej (zadanie inwestycyjne), dotacja przyznana decyzją Wojewody Śląskiego Nr FBI.3111.129.12.2016 z dnia 5 września 2016 r. w wysokości 11 tys. zł, została wykorzystana w całości w 2016 r. i zgodnie z umową Nr PSV.3113.18.8.2016 (1) zawartą między Skarbem Państwa-Wojewodą Śląskim a Powiatem Bielskim, rozliczenie dotacji zostało przedłożone przez Powiat Bielski w terminie do dnia 15 stycznia 2017, a ŚDS złożył rozliczenie dotacji do Powiatu w dniu 21 grudnia 2016 r.,
- zakup i dostawa sprzętu komputerowego dla nowo utworzonej pracowni komputerowej w budynku przy ulicy Jagienki 43 b w Bielsku-Białej, dotacja przyznana decyzją Wojewody Śląskiego Nr FBI.3111.152.3.2017 z dnia 4 lipca 2017 r. i została rozliczona przez Powiat Bielski w terminie do 15 stycznia 2018 r., a ŚDS złożył rozliczenie dotacji do Powiatu w dniu 26 października 2018 r.

(akta kontroli str. 824-886, 1065, 1069-1070)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

CENA CZĄSTKOWA

Jednostka wykorzystwała środki publiczne, w tym dotacje z budżetu państwa przekazane przez Wojewodę Śląskiego za pośrednictwem Starosty Bielskiego oraz dotacje z Miasta Bielska-Białej zgodnie z ich przeznaczeniem.

Zamówienia publiczne udzielane przez ŚDS były realizowane zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz opłacone w terminie.

²⁷Szacunkowa liczba osób: na 2017 r.(od lipca-do grudnia) - 48 osób, I półrocze 2018 r.- 50 osób, II półrocze 2018 r.- 65 osób.

²⁸ Ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych, Dz.U. z 2018 r., poz. 1986 ze zm.

²⁹ Trzy zamówienia wybrane do badania (po jednym z każdego roku objętego kontrolą): 1. „Przebudowa istniejącej toalety w przyziemiu budynku Centrum ŚDS” – obiekt Filia Nr I, rok 2016 - 8 943,09 zł netto; 2. „Zakup i dostawa sprzętu komputerowego”, rok 2017 – 16 260,16 zł netto; 3. „Malowanie pomieszczeń w budynku Centrum ŚDS w Bielsku-Białej Filia Nr I przy ulicy Piastowskiej 58 (392 m²) i malowanie pomieszczeń w budynku Centrum ŚDS w Bielsku-Białej przy ulicy Sobieskiego 158 (140 m²), rok 2018 – 13 008,13 zł netto.

³⁰ Zarządzenie Nr 171 Dyrektora ŚDS w z dnia 1 lipca 2011 r. w sprawie wprowadzenia w „Centrum” ŚDS Regulaminu udzielania zamówień publicznych, których wartość nie przekracza kwoty 14 000 euro, zmienionego aneksami: aneks do zarządzenia nr 171 z dnia 2 września 2012 r. i aneks nr 2 do zarządzenia 171 z dnia 16 kwietnia 2014 r.

OBSZAR

2. Spełnianie przez ŚDS standardów usług świadczonych na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi oraz zgodność realizowanych zadań z obowiązującymi przepisami

Opis stanu faktycznego

2.1. „Centrum” ŚDS jest domem typu B, ośrodkiem wsparcia świadczącym usługi na rzecz osób z upośledzeniem umysłowym oraz niepełnosprawnościami sprzężonymi w postaci zaburzeń neurologicznych, zaburzeń czynności psychicznych i niepełnosprawności motorycznej.

ŚDS jest placówką dziennego pobytu, czynną pięć dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w godz. od 7.00 - 15.30.

(akta kontroli str. 23, 695-701a)

Liczba miejsc regulaminowych wg stanu na dzień 31 grudnia w poszczególnych latach objętych kontrolą wynosiła: w 2016 r. – 115, w 2017 r. – 120, 2018 r. – 120.

Ogólna liczba osób korzystających z usług „Centrum” ŚDS wynosiła odpowiednio w: 2016 r. - 121, 2017 r. – 126 i 2018 r. – 128. Stan osób na początek i koniec roku 2016 wyniósł odpowiednio: 110 i 114 osób³¹, w 2017 r. 113 i 117 osób³² oraz w 2018 r. 117 i 121 osób³³ a na początek 2019 r. – 121 osób.

W latach objętych kontrolą średnia liczba osób korzystających z ŚDS w poszczególnych miesiącach³⁴ wynosiła odpowiednio w:

- 2016 r. (I - 83,68, II – 80,85, III- 76,27, IV- 86,72, V- 81,55, VI – 89,04, VII - 78,04, VIII – 73,83, IX – 90,86, X - 90, XI -94,55, XII – 75,23);

- 2017 r. (I – 81,82, II – 84,85, III- 93,34, IV- 83,89, V- 91,28, VI – 89,09, VII – 79,04, VIII- 70,75, IX- 90,23, X- 99, XI- 96,5, XII -83);

- 2018 r. (I – 94,24, II - 89,60, III – 86,31, IV – 96,50, V- 93,45, VI – 89,71, VII – 79,68, VIII – 72,42, IX – 95,30, X – 98,73, XI – 96,95, XII -70,31); 2019 r. (I - 93,77).

(akta kontroli str. 693-694, 1094-1100)

2.2. Statut ŚDS przyjęty został uchwałą Rady Powiatu w Bielsku-Białej z dnia 29 marca 2012 r.³⁵ ŚDS posiadał również dokumentację dotyczącą funkcjonowania „Centrum”, o której mowa w § 4 ust. 1 pkt 2 i 3 rozporządzenia w sprawie śds, która zgodnie z § 4 ust. 2 ww. rozporządzenia została uzgodniona z Wojewodą Śląskim oraz zatwierdzona przez Zarząd Powiatu Bielskiego, tj.:

- Regulamin organizacyjny ŚDS z dnia 12 grudnia 2011 r.³⁶,

³¹ Struktura wiekowa wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. – przedstawiała się następująco od 16 – 30 r.ż. – 47 osób, od 31 – 50 r.ż. – 55 osób, powyżej 50 r.ż. – 10 osób, powyżej 65 r.ż. – 2 osoby.

³² Struktura wiekowa wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. – przedstawiała się następująco od 16 – 30 r.ż. – 44 osób, od 31 – 50 r.ż. – 61 osób, powyżej 50 r.ż. – 10 osób, powyżej 65 r.ż. – 2 osoby.

³³ Struktura wiekowa wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. – przedstawiała się następująco od 16 – 30 r.ż. – 41 osób, od 31 – 50 r.ż. – 66 osób, powyżej 50 r.ż. – 12 osób, powyżej 65 r.ż. – 2 osoby.

³⁴ Wg faktycznej frekwencji (średnia liczba osób korzystających z usług w danym miesiącu – liczona wg wzoru: suma liczby osób obecnych w poszczególnych dniach miesiąca/liczbę dni działania ŚDS).

³⁵ Statut ŚDS przyjęty uchwałą Nr IV/20/148/12 Rady Powiatu w Bielsku-Białej z dnia 29 marca 2012 r. w sprawie: Statutu „Centrum” ŚDS w Bielsku-Białej, zmieniony trzykrotnie uchwałami Rady Powiatu w Bielsku-Białej: Uchwałą Nr IV/44/318/13 z dnia 26 września 2013, uchwałą Nr VI/14/95/15 z dnia 24 września 2015 r., uchwałą Nr VI/17/118/15 z dnia 26 listopada 2015 r.

³⁶ Regulamin organizacyjny przyjęty uchwałą Nr 408/2011 Zarządu Powiatu w Bielsku-Białej z dnia 12 grudnia 2011 r. w sprawie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego „Centrum” ŚDS, który był czterokrotnie zmieniony Uchwałami Zarządu Powiatu w Bielsku – Białej tj.: Uchwałą Nr 360/2013 z dnia 14 października 2013 r.,

- Program działalności z dnia 10 lutego 2014³⁷,
 - Plany pracy ŚDS na poszczególne lata okresu objętego kontrolą³⁸.
- (akta kontroli str. 17 - 169)

W okresie objętym kontrolą placówka prowadziła działalność w czterech budynkach, w tym trzech na terenie miasta Bielska-Białej (siedziba przy ul. Sobieskiego 158, Filia I – ul. Piastowska 58, Filia III – ul. Jagieńki 43B) oraz w jednym zlokalizowanym w Bestwinie (Filia II przy ul. Plebańskiej 2).

(akta kontroli str. 23)

W latach 2016-2018 w każdym z czterech budynków ŚDS przeprowadzono zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane³⁹ kontrolę: stanu technicznego obiektu, przewodów kominowych, okresowe próby szczelności wewnętrznej instalacji gazowej oraz okresową kontrolę (raz na pięć lat) instalacji elektrycznej, zgodnie z art. 62 ust. 1 pkt 1 lit. a, lit. b oraz pkt 2 Prawa budowlanego. Przeglądy te były przeprowadzane terminowo. Wszystkie wymienione kontrole rzetelnie odnotowano w książkach obiektu budowlanego. Obiekty nie były w badanym okresie przebudowywane na podstawie pozwolenia na budowę.

(akta kontroli str. 892-896, 897-905)

W wyniku żadnej z ww. corocznej kontroli nie odnotowano uwag, natomiast w przeglądach z corocznej oceny stanu technicznego we wszystkich budynkach odnotowano zalecenia/stany nieprawidłowe w każdym z kontrolowanych lat, a w kontrolach z dnia 29 listopada 2018 r. zalecenia dotyczyły:

- Siedziba – „naprawy wymaga jedynie miejscowo elewacja budynku”⁴⁰,
- Filia Nr I – „naprawy tynku na gzymsie dachu oraz pomalowania rynny przy tarasie”⁴¹,
- Filia Nr II – „oczyszczenia i pomalowania pokrycia dachu z blachy stalowej trapezowej, wraz z obróbkami”⁴²,
- Filia Nr III – „pomalowania rynien i rur spustowych z blachy ocynkowanej stalowej, naprawienia obróbek blacharskich tarasu (widoczny zaciek na ścianie), naprawienia drewnianych siedzisk ławek zewnętrznych

Uchwałą Nr 301/2015 z dnia 28 września 2015 r., Uchwałą Nr z dnia 311/2016 z dnia 12 września 2016 r., Uchwałą Nr 385/2017 z dnia 13 października 2017 r. Treść dwóch zmian z okresu objętego kontrolą uzyskała pozytywną opinię Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach pismem nr PSI.0523.4.2016 z dnia 30 sierpnia 2016 (uzgodnienie do uchwały nr 311/2016 Zarządu Powiatu w Bielsku-Białej z dnia 12 września 2016) oraz pismem PSI.0523.27.2017 z 5 października 2017 r. (uzgodnienie do uchwały nr 385/2017 Zarządu Powiatu w Bielsku-Białej z dnia 13.10.2017r.).

³⁷ Programu działalności „Centrum” ŚDS w Bielsku-Białej z dnia 10 lutego 2014 r., zmieniony w okresie objętym kontrolą uchwałami Zarządu Powiatu w Bielsku-Białej: uchwała Nr 312/2016 z dnia 12 września 2016 r., uchwałą nr 386/2017 z dnia 13 października 2017 r., uchwałą nr 456/2018 z dnia 17 grudnia 2018 r. - treść tych zmian uzyskała pozytywną opinię Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach pismami PSI.0523.4.2016 z dnia 30 sierpnia 2016 (uzgodnienie dotyczyło uchwały nr 312/2016), pismem PSI.0523.27.2017 z 5 października 2017 r. (uzgodnienie dotyczyło uchwały 386/2017), pismem PSI.0523.41.2018 z dnia 5 grudnia 2018 r. (uzgodnienie dotyczyło uchwały 456/2018).

³⁸ Plany pracy „Centrum” ŚDS w rozkładzie tygodniowym i rocznym na każdy rok uzyskały pozytywną opinię Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach odpowiednio pisami: tj. 2016 r. (pismo PSla.0523.37.2015 z 24 listopada 2015r.), 2017 r. (pismo PSla.0523.28.2016 z 24 listopada 2016 r.), 2018 r. (pismo PSI.0523.41.2017 z 11 grudnia 2017 r.), 2019 r. (pismo PSI.0523.41.2018 z 5 grudnia 2017 r.),

³⁹ Dz. U. z 2018 r., poz. 1202 ze zm. dalej jako Prawo budowlane.

⁴⁰ Protokół z corocznej kontroli stanu technicznego obiektu nr 54/2018 z dnia 29.11.2018 r. na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy a dnia 7 lipca – Prawo budowlane kontrola polegająca na sprawdzeniu elementów budynku, budowli i instalacji narażonych na szkodliwe wpływy atmosferyczne i niszczące działania czynników występujących podczas użytkowania obiektu.

⁴¹ Protokół z corocznej kontroli stanu technicznego obiektu nr 55/2018 z dnia 29.11.2018 na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy a dnia 7 lipca – Prawo budowlane.

⁴² Protokół z corocznej kontroli stanu technicznego obiektu nr 57/2018 z dnia 29.11.2018 r. na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy a dnia 7 lipca – Prawo budowlane.

osadzonych na murkach, miejscowych poziomych zarysowań tynku na ścianach i podciągu od strony frontowej - nie zagrażają bezpieczeństwu użytkowania konstrukcji, miejscowe ubytki farby w konstrukcji schodów zewnętrznych – oczyścić i pomalować⁴³.

(akta kontroli str. 892-896)

Jak wyjaśniła Dyrektor, wykonanie zaleceń pokontrolnych wynikających z oceny stanu technicznego wszystkich budynków „Centrum” z dnia 29 listopada 2018 r. będzie uzależnione od warunków pogodowych oraz dostępnych środków remontowych⁴⁴.

(akta kontroli str. 1199-1205)

Budynki będące w administrowaniu ŚDS spełniały wymogi dotyczące standardu świadczonych usług. Jednakże, co wynika z protokołów przeprowadzanych co roku przeglądów stanu technicznego, wymagały napraw i remontów, a ponadto wszystkie cztery posiadały bariery architektoniczne, co było niezgodne z § 18 pkt 3 rozporządzenia w sprawie śds.

Pierwotny termin dostosowania domów do wymaganych standardów, określony w § 26 ww. rozporządzenia, upływał z dniem 31 grudnia 2014 r., został on przedłużony do 31 grudnia 2018 r. a następnie do 31 grudnia 2022 r.

(akta kontroli str. 98-1019, 1216-1230)

W wyjaśnieniach Dyrektor ŚDS podała, że „dotąd Dom w celu eliminacji barier architektonicznych podjął szereg działań, w tym: montaż podjazdu dla wózków inwalidzkich w filii I przy ulicy Piastowskiej 58, wykonanie podjazdu dla osób dojeżdżających transportem PKS w filii II (Bestwina ul. Plebańska 2) oraz podjazdu do altany ogrodowej, zakup samochodu przystosowanego do przewozu 2 osób poruszających się na wózkach inwalidzkich, montaż krzesełek przyschodowych w filiach I (ulica Piastowska 58) i III (ul. Jagieńki 43b), zakup schodolazu najazdowego (filia II Bestwina, ul. Plebańska 2), pozyskanie schodolazu kroczącego (siedziba główna), montaż bezbrodzikowych kabin prysznicowych, montaż krzesełek i pochwytów w kabinach prysznicowych, montaż pochwytów w toaletach, w celu podniesienia komfortu osób z wielorakimi niepełnosprawnościami poruszających się na wózkach inwalidzkich i pampersowanych, Dom zakupił 4 podnośniki hydrauliczne po jednym, na każdy dom”. Równocześnie wskazała, że nie ma możliwości likwidacji wszystkich barier architektonicznych (co opisano niżej).

(akta kontroli str.1199-1205)

W toku oględzin czterech obiektów ŚDS stwierdzono niżej wymienione bariery architektoniczne, które dotyczyły nieodpowiedniej szerokości drzwi w świetle ościeżnicy bez futryny⁴⁵, gdzie wymagana jest co najmniej szerokość 90 cm w świetle ościeżnicy (§ 75 ust. 2 i § 85 ust. 2 pkt 2 i pkt 3 rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim

⁴³ Protokół z corocznej kontroli stanu technicznego obiektu nr 56/2018 z dnia 29.11.2018. na podstawie art. 62 ust. 1 pkt 2 ustawy a dnia 7 lipca – Prawo budowlane.

⁴⁴ Tj. I tak w następujących budynkach: Siedziba, ul. Sobieskiego 158 – „miejscowa naprawa tynku nastąpi po ustaniu przymrozków”, Filia I, ul. Piastowska 58 – „naprawa tynku na gzymsie dachu oraz pomalowanie rynny przy balkonie nastąpi po ustaniu przymrozków”, Filia II, ul. Plebańska w Bestwinie – „Parafia Rzymsko-Katolicka w Bestwinie, prawny właściciel obiektu częściowo zrealizowała już wskazane w protokole naprawy, planowana jest ich kontynuacja wiosną bieżącego roku”, Filia III, ul. Jagienki 43b – „oczyszczenie i pomalowanie rynien i rur spustowych z blachy ocynkowanej oraz malowanie schodów nastąpi, które planowane jest po ustaniu przymrozków, siedziska /ławki osadzone na murkach tarasu, wiosną zostaną rozebrane, planowane w tej części ogrodu jest: zamontowanie trwałego zadaszania oraz wyposażenia w meble ogrodowe wykonane w pracowni stolarsko-ogrodniczej ŚDS”.

⁴⁵ Pomiary dokonane z tolerancją błędów do 2 cm.

powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie⁴⁶⁾ i braku wymaganej przestrzeni manewrowej tj. co najmniej 1,5 m x 1,5 m w pomieszczeniach sanitarnych i korytarzach dla potrzeb osób niepełnosprawnych na wózkach inwalidzkich (§ 86 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych). Równocześnie ten przepis stanowi, że w budynku, na kondygnacjach dostępnych dla osób niepełnosprawnych, co najmniej jedno z ogólnodostępnych pomieszczeń higienicznosanitarnych powinno być przystosowane dla tych osób, natomiast w żadnym z budynków ŚDS nie było toalety dostępnej i dostosowanej dla osób niepełnosprawnych.

1. Budynek (z 1874 r.) przy ulicy Sobieskiego 158 w Bielsku-Białej (będący siedzibą ŚDS), stanowi własność Parafii Rzymskokatolickiej pw. św. Stanisława w Starym Bielsku. Niniejszy budynek został przekazany na podstawie umowy użyczenia z dnia 1 września 2008 r. (aneksowanej) pomiędzy Zarządem Powiatu Bielskiego a Centrum⁴⁷. Powierzchnia użytkowa budynku wynosi 332 m², maksymalna liczba podopiecznych: 21, co stanowi 15,8 m² na 1 uczestnika. Uczestnicy korzystają z pomieszczeń na parterze, piętro wykorzystywane jest do celów administracyjnych.

(akta kontroli str. 906-907, 1049-1055)

Ustalone w toku oględzin bariery architektoniczne dotyczyły:

Parter:

- Korytarz przed pomieszczeniami sanitarnymi i przedsionek przed 2 toaletami: brak przestrzeni manewrowej 1,5 metra x 1,5 metra,

- Toaleta damska: rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm oraz brak przestrzeni manewrowej 1,5 metra x 1,5 metra,

- Toaleta męska: rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm oraz brak przestrzeni manewrowej 1,5 metra x 1,5 metra,

- Łazienka – kabina natryskowa zamknięta – brak natrysku o powierzchni nie mniejszej niż 2,5 m² i szerokości co najmniej 1,5 m (§ 81 rozporządzenia w sprawie warunków technicznych) oraz brak przestrzeni manewrowej 1,5 metra x 1,5 metra.

(akta kontroli str. 906-911, 912-917, 944-954)

W wyjaśnieniach Dyrektor ŚDS wskazała, że ww. „budynek jest pod nadzorem konserwatorskim (z 1874 r.) oraz, że jest własnością Parafii Rzymsko-Katolickiej. Równocześnie podała, że „na dzień dzisiejszy nie ma możliwości budowlanych i prawnych, by zwiększyć kubaturę pomieszczeń sanitarnych i wyłonić powierzchnie manewrowe przed toaletami i w nich, a także w korytarzu. W tym budynku nie ma możliwości pozyskania żadnego innego pomieszczenia, które można by zaadaptować na pomieszczenie sanitarne poza likwidacją szatni, która jest w obiekcie absolutnie niezbędna”. Natomiast odnośnie drzwi wejściowych do toalet Dyrektor ŚDS podała, że będą sukcesywnie wymieniane na drzwi o szerokości co najmniej 0,9 m i wysokość 2 m w świetle ościeżnic ze środków z dotacji celowej z budżetu państwa otrzymywanej na bieżącą działalność placówki w roku bieżącym i w latach kolejnych do 31 grudnia 2022r. Zgodnie z § 26 rozporządzenia w sprawie śds Centrum będzie wnioskować o dodatkowe środki finansowe na ten cel w ramach corocznego zapotrzebowania na zadania związane z rozwojem sieci

⁴⁶ Dz.U. 2015 poz. 1422, ze zm., zwane dalej rozporządzeniem w sprawie warunków technicznych.

⁴⁷ Zgodnie z umową użyczenia z dnia 1 września 2008 r. - budynek został oddany na czas oznaczony tj. do dnia 12 lipca 2014 r., przedmiotowa umowa została zmieniona aneksem nr 1 z dnia 16 lipca 2013 r. m.in. w zakresie zawarcia umowy na czas nieoznaczony.

ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi składanego do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

(akta kontroli str. 1206-1214)

2. Budynek przy ulicy Piastowskiej 58 w Bielsku-Białej (Filia I) został przekazany ŚDS na podstawie umowy użyczenia Nr 10 z dnia 5 października 2001 r. zawartej pomiędzy Centrum a Zarządem Powiatu na czas nieokreślony. Obiekt jest z 1935 r. i wchodzi w skład majątku Powiatu, jego powierzchnia użytkowa wynosi 270,82 m², a maksymalnie przebywa w nim 33 podopiecznych, co stanowi 8,21 m² na 1 uczestnika. Wyposażony jest on w urządzenie do przemieszczania dla osób niepełnosprawnych – krzeselko przyschodowe.

(akta kontroli str. 906-907,1056-1060)

W toku oględzin stwierdzono opisane poniżej bariery architektoniczne:

Na poziomie najniższym pracownia stolarsko-ogrodnicza znajdująca się w części piwnicznej ma następujące bariery architektoniczne:

- zejście z poziomu parteru do pracowni klatką schodową na korytarz, na którym znajdują się 2 toalety – szerokość drzwi wejściowych do nich wynosi 80 cm, z korytarza na poziomie toalet zejście do tej pracowni ma trzy schody, wyjście z pracowni na dwór ma dwa schody,
- drzwi wejściowe do toalet w świetle ościeżnicy mają niewystarczającą szerokość 80 cm oraz przestrzeń manewrowa jest mniejsza niż wymagane 1,5 metra na 1,5 metra,

Parter:

- Wejście do pomieszczeń sanitarnych/przedionka łazienki (natrysk): rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 78 cm,
- łazienka/natrysk: brak przestrzeni manewrowej 1,5 metra x 1,5 metra przed natryskiem,
- przedionek przed toaletami (po lewej stronie umywalka): brak przestrzeni manewrowej 1,5 metra x 1,5 metra,
- dwie toalety - osobno dla kobiet i mężczyzn, w których rozmiary drzwi wejściowych do obu toalet w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm oraz w obu toaletach brak było przestrzeni manewrowej 1,5 metra x 1,5 metra,
- pracownia ergoterapii/pracownia zajęć indywidualnych/pokój wyciszeń: rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm.

I piętro:

- Wejście do pomieszczeń sanitarnych/przedionka łazienki (natrysk): rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm,
- przedionek przed toaletami: brak przestrzeni manewrowej 1,5 metra x 1,5 metra,
- łazienka wyposażona w natrysk: brak przestrzeni manewrowej 1,5 metra x 1,5 metra,
- dwie toalety - osobno dla kobiet i mężczyzn: rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości do obu toalet 80 cm oraz w obu toaletach brak przestrzeni manewrowej 1,5 metra x 1,5 metra,
- pracownia lalkarska: rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 70 cm.

(akta kontroli str. 906-911, 918-926, 955-991,1041)

Dyrektor ŚDS w wyjaśnieniach podała, że budynek jest pod nadzorem konserwatorskim (z 1935 r.) oraz, że jest własnością Powiatu Bielskiego. W wyjaśnieniach wskazała również, że „na dzień dzisiejszy nie ma możliwości budowlanych, by zwiększyć kubaturę pomieszczeń sanitarnych tak, by wyłonić powierzchnie manewrowe przedśionków przed toaletami i w nich. W tym budynku pozyskanie dodatkowych metrów na I piętrze jest możliwe jedynie kosztem likwidacji gabinetu psychologa. Na parterze wiązałoby się to z likwidacją jednej pracowni terapeutycznej i odstąpienie od decyzji kierujących 7 osób z wielorakimi niepełnosprawnościami (średnio 7 osób przebywa każdego dnia w każdej pracowni)”. Natomiast w pozostałych kwestiach Dyrektor ŚDS podała, że „drzwi wejściowe do toalet oraz drzwi do pracowni terapii zajęciowych, których szerokość jest mniejsza niż 0,9 m będą sukcesywnie wymieniane na drzwi o szerokości co najmniej 0,9 m i wysokość 2 m w świetle ościeżnic ze środków z dotacji celowej z budżetu państwa otrzymywanej na bieżącą działalność placówki w roku bieżącym i w latach kolejnych do 31 grudnia 2022r., zgodnie z § 26 rozporządzenia w sprawie śds” oraz, że jednostka „będzie wnioskować o dodatkowe środki finansowe na ten cel w ramach corocznego zapotrzebowania na zadania związane z rozwojem sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi składanego do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach”.

Wyjaśniła również, że „pracownia stolarsko-ogrodnicza usytuowana na najniższym poziomie nie jest dostosowana dla potrzeb osób z niepełnosprawnością ruchową. W zajęciach tej pracowni biorą udział wyłącznie osoby najsprawniejsze, zdolne pod nadzorem do obsługi narzędzi ogrodniczych i pracy w ogrodzie. Podczas ustalania grafików i planów pracy poszczególnych pracowni ZW-A dokonuje oceny możliwości poszczególnych osób niepełnosprawnych i stosownie do ich możliwości i preferencji proponuje odpowiednie miejsce do realizacji elementarnych treningów”.

(akta kontroli str. 1206-1214)

3. Budynek przy ulicy Plebańskiej 2 w Bestwinie (z lat 80-tych) (Filia II) jest własnością Parafii Rzymskokatolickiej pw. Wniebowzięcia NMP w Bestwinie i został przekazany ŚDS na podstawie umowy użyczenia z dnia 20 listopada 1998 r. zawartej pomiędzy Parafią pw. Wniebowzięcia NMP w Bestwinie a Wojewodą Bielskim na czas nieokreślony (do bezpłatnego używania)⁴⁸. Powierzchnia użytkowa obiektu wynosi 420,40 m², maksymalna liczba podopiecznych: 36, co stanowi 11,68 m² na 1 uczestnika. Wyposażony jest on w pojazd schodowy gaśnicowy.

(akta kontroli str. 906-907, 1061-1063, 1231)

Ustalone w toku oględzin bariery architektoniczne dotyczyły:

Parter:

- rozmiary drzwi wejściowych do pomieszczeń sanitarnych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm,
- rozmiary drzwi wejściowych do łazienki w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 70 cm. W łazience (natrysk i toaleta): brak przestrzeni manewrowej przed natryskiem i toaletą 1,5 metra x 1,5 metra,
- rozmiary drzwi wejściowych do przedśionka toalet męskich w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 69 cm, 2 toalety męskie: rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości do obu toalet 70 cm oraz brak przestrzeni manewrowej w obu toaletach męskich 1,5 metra x 1,5 metra,

⁴⁸ Akt notarialny z dnia 12 grudnia 2000 r. – oferta zmiany umowy użyczenia i oświadczenie o ustanowieniu hipoteki.

- rozmiary drzwi wejściowych do przedsonka toalet damskich w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 70 cm, 2 toalety damskie: rozmiary drzwi wejściowych do obu toalet damskich w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości rozmiary 70 cm oraz brak przestrzeni manewrowej w obu toaletach damskich 1,5 metra x 1,5 metra,
- rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm do czterech pracowni: pracownia kulinarna/jadalnia, pracownia rehabilitacyjna, pracownia witrażu, pracownia ogrodnicza.

I piętro (poddasze użytkowe):

- wejście z klatki schodowej do korytarza przed pracownią batiku i papieru: rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm,
- rozmiary drzwi wejściowych do pomieszczeń sanitarnych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm,
- 2 toalety (w tym jedna po prawej stronie dla personelu - drzwi o szerokości 70 cm w świetle ościeżnicy), toaleta po lewej stronie przeznaczona dla uczestników, w której rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 70 cm oraz brak przestrzeni manewrowej 1,5 x 1,5 metra,
- rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm do czterech pomieszczeń: pracowni batiku i papieru, pracowni zajęć indywidualnych, pracowni komputerowej oraz gabinetu psychologa/pokoju wyciszeń.

(akta kontroli str. 906-911, 927-934, 992-1008, 1041)

W wyjaśnieniach Dyrektor ŚDS podała, że budynek jest z lat 80 - tych oraz, że jest własnością Parafii Rzymsko-Katolickiej. Równocześnie wskazała odnośnie: parteru, że „planowany jest kompleksowy remont łazienki i toalet w roku bieżącym lub kolejnym, w zależności od posiadanych środków na modernizację i remonty. Docelowo planowana jest przebudowa istniejącej materii tak, by wydzielić niezależne 4 toalety i prysznic z miejscami manewrowymi narzuconymi rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r.”, a w zakresie I piętra podała, że „na dzień dzisiejszy nie ma możliwości budowlanych, by zwiększyć kubaturę pomieszczenia sanitarnego tak, by wyłonić powierzchnie manewrowe przed toaletami i w nich. W tym budynku pozyskanie dodatkowych metrów na I piętrze jest niemożliwe, gdyż jedynym sąsiadującym z toaletą pomieszczeniem jest kotłownia (...)”. Natomiast w pozostałych kwestiach dotyczących drzwi wejściowych Dyrektor ŚDS wyjaśniła, że drzwi do toalet oraz drzwi do pracowni terapii zajęciowych, których szerokość jest mniejsza niż 0,9 m będą sukcesywnie wymieniane na drzwi o szerokości co najmniej 0,9 m i wysokość 2 m w świetle ościeżnic ze środków z dotacji celowej z budżetu państwa otrzymywanej na bieżącą działalność placówki w roku bieżącymi w latach kolejnych do 31 grudnia 2022 r., zgodnie z § 26 rozporządzenia w sprawie śds oraz, że jednostka będzie również wnioskować o dodatkowe środki finansowe na ten cel w ramach corocznego zapotrzebowania na zadania związane z rozwojem sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi składanego do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

(akta kontroli str. 1206-1214)

4. Budynek przy ulicy Jagienki 43b w Bielsku-Białej (z lat 80-tych) (Filia III), wchodzi w skład majątku Powiatu Bielskiego i został przekazany ŚDS na mocy umowy użyczenia z dnia 5 października 2001 r. zawartej pomiędzy Powiatem Bielskim, a ŚDS na czas nieokreślony. Powierzchnia użytkowa budynku wynosi 408,04 m², maksymalna liczba podopiecznych 30, co stanowi 13,60 m² na 1 uczestnika. Wyposażony jest on w urządzenie do przemieszczania dla osób niepełnosprawnych – krzeselko przyschodowe.

(akta kontroli str. 906-907, 1056-1060)

Ustalone w toku oględzin bariery architektoniczne dotyczyły:

Parter:

- holl: brak powierzchni manewrowej 1,5 x 1,5 metra,
- toaleta (dla kobiet i mężczyzn): rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm oraz brak przestrzeni manewrowej 1,5 x 1,5 metra,
- gabinet psychologa/pracownia zajęć indywidualnych/pokój wyciszeń: rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm.

I piętro:

- toaleta dla kobiet: rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm oraz brak przestrzeni manewrowej 1,5 x 1,5 metra,
- toaleta dla mężczyzn: rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm oraz brak przestrzeni manewrowej 1,5 x 1,5 metra,
- rozmiary drzwi wejściowych w świetle ościeżnicy bez futryn o niewystarczającej szerokości 80 cm do dwóch pomieszczeń tj.: pracowni komputerowej oraz pracowni świecy.

Ponadto, w toku oględzin stwierdzono stany nieprawidłowe, które dotyczyły budynku - Filii III (opisane w sekcji stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 906-911, 935-943, 992-1040)

W wyjaśnieniach Dyrektor ŚDS podała, że ww. budynek jest z lat 80 - tych oraz, że jest własnością Powiatu Bielskiego. W pozostałych kwestiach wyjaśniła odnośnie: – parteru, że „na dzień dzisiejszy nie ma możliwości budowlanych, by zwiększyć kubaturę znajdującego się tam pomieszczenia sanitarnego tak, by wyłonić powierzchnię manewrową przed toaletą i w niej. W tym budynku pozyskanie dodatkowych metrów na parterze jest niemożliwe, gdyż jedynym sąsiadującym z toaletą pomieszczeniem jest kotłownia, która jest w obiekcie absolutnie niezbędna i której przenieść się nie da”. Z kolei odnośnie - I piętra Dyrektor ŚDS wyjaśniła, że „na dzień dzisiejszy nie ma możliwości budowlanych, by zwiększyć kubaturę pomieszczenia sanitarnego tak, by wyłonić powierzchnie manewrowe przed toaletami i w nich. W tym budynku pozyskanie dodatkowych metrów na I piętrze jest możliwe jedynie kosztem likwidacji pracowni świecy, co wiązałoby z odstąpieniem od decyzji kierujących dla 7 osób z wielorakimi niepełnosprawnościami (średnio 7 osób przebywa każdego dnia w każdej pracowni)”. Natomiast w kwestii rozmiarów drzwi Dyrektor wyjaśniła, że drzwi wejściowe do toalet oraz drzwi do pracowni terapii zajęciowych, których szerokość jest mniejsza niż 0,9 m będą sukcesywnie wymieniane na drzwi o szerokości co najmniej 0,9 m i wysokość 2 m w świetle

ościeżnic ze środków z dotacji celowej z budżetu państwa otrzymywanej na bieżącą działalność placówki w roku bieżącym i w latach kolejnych (do 31 grudnia 2022r., zgodnie z §26 rozporządzenia w sprawie śds. Wskazała również, że ŚDS będzie wnioskować o dodatkowe środki finansowe na ten cel w ramach corocznego zapotrzebowania na zadania związane z rozwojem sieci ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi składanego do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach.

W stosunku do wymogu dostosowania budynków w terminie do 31 grudnia 2022 r. do wymagań § 18 pkt 3 rozporządzenia w sprawie śds, Dyrektor stwierdziła brak możliwości dostosowania tych budynków do obowiązujących standardów w zakresie likwidacji barier architektonicznych.

W latach objętych kontrolą wśród uczestników zajęć były osoby niepełnosprawne ruchowo przemieszczające się na wózkach inwalidzkich, odpowiednio: w 2016 r. – 8 osób, w 2017 r. – 8 osób, w 2018 r. – 9 osób, na dzień 1.03.2019 r. – 9 osób oraz osoby poruszające się tylko przy wsparciu innych lub o kulach łokciowych odpowiednio w 2016 r. – 4 osoby, w 2017 r. – 4 osoby, w 2018 r. – 4 osoby, na dzień 1.03.2019 r. – 4 osoby.

(akta kontroli str. 1181-1187, 1212-1214)

2.3. W latach objętych kontrolą, stan zatrudnienia w ŚDS na dzień 31 grudnia pracowników zatrudnionych w ramach umowy o pracę (w tym pracowników ZW-A)⁴⁹, odpowiednio wynosił:

- w 2016 r. - 32,05 etatu, tj. 33 osoby (w tym 23,30 etatu ZW-A, tj. 24 osoby);
- w 2017 r. - 34,50 etatu, tj. 35 osób (w tym 24,75 etatu ZW-A, tj. 25 osób);
- w 2018 r. - 33,75 etatu, tj. 34 osoby (w tym 25 etatu ZW-A, tj. 25 osób).

(akta kontroli str. 306)

W latach 2016-2018 Dyrektor zatrudniała również pracowników na umowy zlecenia (trzy osoby w każdym roku objętym kontrolą do prowadzenia zajęć teatralnych, muzycznych i rehabilitacyjnych).

(akta kontroli str. 355)

Średnie miesięczne wynagrodzenie brutto pracowników ZW-A w poszczególnych latach objętych kontrolą wynosiło, odpowiednio: w 2016 r. – 2 639,66 zł, w 2017 r. – 3 244,31 zł, w 2018 r. – 3 844,54 zł.

(akta kontroli str. 1110-1112)

W skład ZW-A wg stanu na dzień 31 grudnia 2018 r. wchodził: Dyrektor, Kierownik Działu Terapeutycznego, dwóch Psychologów, ośmiu starszych Terapeutów, pięciu Terapeutów, dwóch Starszych Instruktorów Terapii zajęciowej, czterech Instruktorów Terapii Zajęciowej, jeden Fizjoterapeuta i jeden Asystent Osoby Niepełnosprawnej⁵⁰ (§ 2 pkt 7 rozporządzenia w sprawie śds stanowi, że w skład ZW-A wchodzi kierownik domu i pracownicy świadczący usługi w domu).

(akta kontroli str.306)

⁴⁹ Zwanego dalej: ZW-A.

⁵⁰ Wg stanu na dzień 31 grudnia 2017 r. w skład ZW-A wchodził: Dyrektor, Kierownik Działu Terapeutycznego, dwóch Psychologów, dziewięciu starszych Terapeutów, czterech Terapeutów, dwóch Starszych Instruktorów Terapii zajęciowej, trzech Instruktorów Terapii Zajęciowej, jeden Starszy Technik Fizjoterapii, jeden Fizjoterapeuta i jeden Asystent Osoby Niepełnosprawnej.

Wg stanu na dzień 31 grudnia 2016 r. w skład ZW-A wchodził: Dyrektor, Kierownik Działu Terapeutycznego, jeden Psycholog, trzynastu starszych Terapeutów, czterech Terapeutów, dwóch Starszych Instruktorów Terapii zajęciowej, jeden Technik Fizjoterapii, jeden Starszy Technik Fizjoterapii i jeden Asystent Osoby Niepełnosprawnej.

Wskaźnik zatrudnienia pracowników ZW-A w okresie od dnia 1 stycznia 2016 r. do dnia 10 stycznia 2019 r. był zgodny z § 12 ust. 1 pkt 2 rozporządzenia w sprawie śds, określającym, że wskaźnik ten wynosi nie mniej niż 1 etat na pięciu uczestników w domu typu B⁵¹. Wskaźnik zatrudnienia pracowników ZW-A wynosił w styczniu 2019 r. - 4,77 (zatrudnienie średniomiesięczne w etatach - 25,39), a w lutym 2019 r. - 4,71 (zatrudnienie średniomiesięczne w etatach - 25,71). ŚDS od dnia 11 stycznia 2019 r. nie spełnia wymogu w zakresie wskaźnika zatrudnienia, o którym mowa w § 12 ust. 1a rozporządzenia w sprawie śds, zgodnie z którym w przypadku uczestników z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub spektrum autyzmu, będących uczestnikami domów typu A, B i C, wskaźnik zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego wynosi nie mniej niż 1 etat na 3 uczestników.

(akta kontroli str. 348-351)

Dyrektor jednostki posiadała wykształcenie wyższe na kierunku mającym zastosowanie przy świadczeniu usług w ŚDS oraz odpowiednie doświadczenie zawodowe, zgodnie z wymaganiami określonymi w § 9 rozporządzenia w sprawie śds.

(akta kontroli str.1090-1091)

W latach 2016 – 2019 (do zakończenia kontroli):

- stosownie do § 10 ust. 1 rozporządzenia w sprawie śds w jednostce byli zatrudnieni pracownicy posiadający kwalifikacje zawodowe odpowiednio do potrzeb;

(akta kontroli str. 307-334)

- Dyrektor po za jednym wyjątkiem⁵² zatrudniała pracowników zgodnie z § 11 ust. 1 stanowiącym, że pracownicy o których mowa w § 10 ust. 1 i 2 rozporządzenia w sprawie śds obowiązani są posiadać co najmniej półroczne doświadczenie zawodowe polegające na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

(akta kontroli str. 307-334, 346)

- w myśl § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie śds, pracownicy, których zakres obowiązków obejmuje prowadzenie treningów umiejętności społecznych, są obowiązani posiadać odpowiednie przeszkolenie i doświadczenie, czterech⁵³ nie posiadało przeszkolenia, o którym mowa w ww. przepisie. W trakcie kontroli w dniu 28 lutego 2019 dostarczono zgłoszenie trzech⁵⁴ pracowników ZW-A na wymagane przeszkolenie.

(akta kontroli str.307-334, 346-347)

Stosownie do § 23 rozporządzenia w sprawie śds, w okresie objętym kontrolą Dyrektor ŚDS z częstotliwością większą niż raz na sześć miesięcy organizowała, wynikające ze zgłoszonych potrzeb, zajęcia i szkolenia dla pracowników. W latach 2016-2018 na comiesięcznych zebraniach (z wyłączeniem wakacyjnego miesiąca sierpnia), tj. łącznie 33 spotkaniach zorganizowanych przez Dyrektor ŚDS omawiane były m.in. bieżące wydarzenia, funkcjonowanie podopiecznych, zachowania trudne, metody oddziaływań, ewentualne zmiany kadrowe, wyjazdy

⁵¹ W ŚDS wskaźnik ten odpowiednio wynosił: 2016 – 4,89, 2017 – 4,73, 2018- 4,84.

⁵² Pracownika zatrudnionego na stanowisko - Instruktora Terapii Zajęciowej z dniem 3 grudnia 2018 r. do nadal.

⁵³ Czterech pracowników w okresie objętym kontrolą: starszy terapeuta, dwóch instruktorów terapii zajęciowej (jeden zwolniony 21 grudnia 2018 r.) i jeden terapeuta.

⁵⁴ Zgłoszono trzech pracowników nieobjętych wymaganym szkoleniem: starszy terapeuta, instruktor terapii zajęciowej i terapeuta.

feryjne i wakacyjne. Ponadto w 2016 r. jednokrotnie w każdej filii Psycholog przeprowadziła szkolenie z zakresu terapii behawioralnej.

(akta kontroli str. 481-482)

Pracownicy ŚDS poszerzali swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w szkoleniach związanych z charakterem pracy. W latach objętych kontrolą pracownicy ZW-A wzięli udział w 35 szkoleniach zewnętrznych, odpowiednio:

w 2016 r. – 9 szkoleń⁵⁵ – 47 osób, w 2017 r. – 10 szkoleń⁵⁶ – 60 osób, w 2018 r. – 16 szkoleń⁵⁷ - 67 osób.

(akta kontroli str. 353 - 354)

Jak podała w wyjaśnieniach Dyrektor jednostka nie zatrudniała lekarzy specjalistów (neurologa, psychiatry), z uwagi na typ B domu, którego podopiecznymi są osoby z upośledzeniem intelektualnym, a nie osoby z zaburzeniami psychicznymi, stąd nie było potrzeby zatrudniania lekarza psychiatry. Jednocześnie Dyrektor wskazała, że wielu podopiecznych ma zaburzenia neurologiczne, które współtowarzyszą problemom intelektualnym, ale z uwagi na rangę tych zaburzeń pozostają pod opieką specjalistycznych centrów medycznych lub pod opieką lekarzy specjalistów neurologów w poradniach neurologicznych. Równocześnie wskazała, że art. 121a ustawy o pomocy społecznej nie ma zastosowania w jednostce, ponieważ ŚDS nie zatrudnia pracowników socjalnych.

(akta kontroli str. 1094-1100)

2.4. Centrum w okresie objętym kontrolą nie zapewniało transportu uczestnikom zamieszkałym na terenie Powiatu Bielskiego i Miasta Bielska-Białej polegającego na dowożeniu i odwożeniu na zajęcia ŚDS w myśl § 20 rozporządzenia w sprawie śds, w świetle którego dom może zapewniać taki transport.

Jak podała Dyrektor ŚDS podopieczni docierają do ŚDS w następujący sposób:

- transportem publicznym PKS z gmin: Bestwina, Buczkowice, Czechowice-Dziedzice, Jasienica, Jaworze, Kozy, Porąbka, Szczyrk, Wilamowice - łącznie 54 osoby,
- transportem MZK z terenu miasta Bielsko-Biała - łącznie 22 osoby,
- transportem oświatowym gminnym (1 osoba),
- dowożeni są przez rodziców/opiekunów prawnych (31 osób),
- docierają samodzielnie (13 osób).

Ponadto, Dyrektor zaznaczyła, że „Centrum nie prowadzi statystyk dotyczących zewnętrznego transportu, ale uznać można, że w minionych latach wyglądał on podobnie”.

(akta kontroli str.1094-1100, 1155, 1185)

W planach finansowych jednostki Dyrektor na lata 2016-2019 nie zabezpieczyła środków finansowych w dziale 852 rozdziale 85203 paragrafie 4220 „Zakup środków

⁵⁵ m.in. w temacie: Druk na tkaninie (1 osoba), Małe formy rzeźbiarskie z taśmy gipsowej (1 osoba), Wiklina I stopień (1 osoba) oraz szkolenia wynikające § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie śds, tj.: pierwszej pomocy medycznej (20 osób) i terapii behawioralnej osób ze spectrum autyzmu (19 osób).

⁵⁶ m.in. w temacie: Terapia zajęciowa w pracy z Osobami Niepełnosprawnymi Intelakualnie niedostosowanymi społecznie i seniorami (3 osoby), Decoupage zaawansowany (1 osoba) oraz szkolenia wynikające § 23 pkt 1 rozporządzenia w sprawie śds tj.: Efektywna praca z Osobami Niepełnosprawnymi Intelakualnie/Terapia zachowań niepokojących (23 osoby); Praca z osobą dorosłą ze spectrum autyzmu (26 osób).

⁵⁷ 16 szkoleń (w tym dwóch konferencji) m.in. w temacie: Terapia ręki I i II stopień (1 osoba), Warsztaty ceramiczne – lampion – szklwienie i malowanie (1 osoba) oraz szkolenia wynikające § 23 ust. 1 rozporządzenia w sprawie śds tj.: pierwszej pomocy medycznej (26 osób) i Komunikacji AAC – zdobywanie kompetencji komunikacyjnych w życiu codziennym (19 osób).

żywności” oraz w ŚDS nie poniesiono wydatków żywieniowych ze środków publicznych w celu prowadzenia treningów kulinarnych. Jak wyjaśniła Dyrektor, środki finansowe na prowadzenie treningów kulinarnych pochodziły z dobrowolnych składek rodziców/opiekunów prawnych. W trakcie kontroli Dyrektor złożyła wniosek⁵⁸ o zmianę w planie wydatków budżetowych na 2019 r. dotyczący przeniesienia środków finansowych z paragrafu 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia” na paragraf 4220 „Zakup środków żywności” w wysokości 20 tys. zł, który został zatwierdzony przez Zarząd Powiatu Bielskiego Uchwałą Nr 59/2019 z dnia 12 lutego 2019 r.

(akta kontroli str. 504-547, 555-598, 630-663, 1149-1155, 1181-1189, 1199-1205)

W okresie objętym kontrolą, żaden z podopiecznych nie miał przyznanego gorącego posiłku w ramach zadania własnego gminy, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej⁵⁹. Gorącymi posiłkami byli objęci uczestnicy, których rodzice/opiekunowie prawni zadeklarowali chęć otrzymywania posiłków w ramach usługi zewnętrznej cateringowej lub obiadów szkolnych, które były przez nich samych finansowane. W roku 2016 z posiłków takich korzystało 44 ze 121 uczestników⁶⁰, w 2017 r. – 46 ze 126 uczestników⁶¹, a w 2018 r. 51 ze 128 uczestników⁶². Natomiast w ramach treningów kulinarnych, w latach 2016-2018, w czterech pracowniach nie zawsze sporządzane były gorące posiłki, o których mowa w § 15 rozporządzenia w sprawie śds. Po przeanalizowaniu dzienników zajęć z tych lat z czterech pracowni kulinarnych, losowo wybrano 28 dni i stwierdzono, że tylko w trzech dniach (tj. 10,70%) w dziennikach była adnotacja o przygotowywaniu gorącego posiłku.

(akta kontroli str. 1094 -1099, 1142-1145, 1149-1189, 1160, 1168, 1177, 1199-1205)

Analizie poddano dokumentację losowo wybranych 21 uczestników ŚDS⁶³ (po siedmiu przyjętych w 2016, 2017, 2018 roku) i ustalono, że:

- dla wszystkich uczestników opracowano indywidualne plany postępowania wspierająco-aktywizującego, zgodnie z § 7 ust. 6-7 rozporządzenia w sprawie śds,
- wszystkim uczestnikom zapewniono opiekę oraz korzystanie z treningów określonych w § 14 rozporządzenia, tj. m.in. trening funkcjonowania w codziennym życiu⁶⁴, trening umiejętności interpersonalnych i umiejętności rozwiązywania problemów⁶⁵, oraz trening umiejętności spędzania wolnego czasu⁶⁶, zakresy stosowanych treningów i oddziaływań terapeutycznych odpowiadały zaleceniom indywidualnych planów postępowania wspierająco-aktywizujących, dodatkowo rozpatrywano zachowania trudne uczestników, jeśli występowały, funkcjonowanie psychiczne oraz sytuację prawną, socjalną i medyczną,

⁵⁸ Wniosek ŚDS Nr 1/2019 z dnia 12 lutego 2019 r.

⁵⁹ Dz.U. z 2018 r., poz. 1508, ze zm.

⁶⁰ Tj. ogólnej liczby osób korzystających z usług ŚDS w roku 2016 r.

⁶¹ Tj. ogólnej liczby osób korzystających z usług ŚDS w roku 2017 r.

⁶² Tj. ogólnej liczby osób korzystających z usług ŚDS w roku 2018 r.

⁶³ Nr z list ogólnych 2016 (12,15,39,48,69,73,76), 2017 (6,9,20,37,62,67,68), 2018 (22,28,31,33,50,62,76).

⁶⁴ Realizowanym przez treningi: dbałość o wygląd zewnętrzny, naukę higieny, kulinarny, umiejętności praktycznych, gospodarowania własnymi środkami finansowymi.

⁶⁵ W skład którego wchodziły treningi: motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, zachowania społeczne, relacje z innymi.

⁶⁶ W obrębie którego były ujęte nawyki celowej aktywności oraz zainteresowania.

- wszyscy uczestnicy objęci badaniem brali udział w zajęcia grupowych, a w zajęciach indywidualnych uczestniczyło 9 z 21 uczestników (tj. 42,86 %),
- siedmiu uczestników⁶⁷ z 21 korzystało z obiadów w ramach cateringu lub obiadów szkolnych, które każdorazowo sfinansowane były przez podopiecznych lub rodziców/opiekunów prawnych,
- dla każdego uczestnika prowadzono dokumentację indywidualną w zakresie świadczonych usług, zgodnie z § 24 ust. 2 rozporządzenia w sprawie śds,
- wszyscy uczestnicy zostali ujęci w dokumentacji zbiorczej prowadzonej przez SDŚ, zgodnie z § 24 ust. 3-6 rozporządzenia w sprawie śds.

(akta kontroli str. 376-480, 1092)

W trakcie kontroli, wśród opiekunów prawnych/kuratorów uczestników ŚDS przeprowadzono ankietę w celu pełniejszego rozeznania poziomu świadczonych usług i prowadzonych zajęć w ŚDS. Ankietę wypełniło 22 spośród 48 osób (tj. 45,83%) wszystkich uczestników, do których była skierowana. Analiza ankiety wykazała m.in., że:

- poziom usług świadczonych przez ŚDS oraz prowadzone zajęcia według respondentów ankiety 8 osób (36,36 %) oceniło jako bardzo dobrze dostosowane do potrzeb uczestników, 10 osób (45,45 %) jako dobrze dostosowane, 3 (13,64 %) raczej dostosowane, a jedna osoba 4,55 % jako słabo dostosowane;
- według 8 respondentów ankiety (36,36 %) usługi świadczone przez ŚDS przyczyniają się do wzrostu umiejętności społecznych uczestnika bardzo dobrze; 11 osób (50 %) uważało, że dobrze rozwijają te umiejętności; 2 osoby (9,09%) oceniło, że umiarkowanie rozwijają te umiejętności, a jedna osoba (4,55%) uważała, że słabo;
- 14 osób (66,67%) uważa, że zakres usług świadczonych przez ŚDS należałoby rozbudować, w ocenie 7 osób nie należy poszerzać zakresu usług, jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie;
- 2 osoby (9,52 %) oceniły bazę materialną ŚDS oraz jego wyposażenie bardzo dobrze, 9 osób (42,86 %) oceniło dobrze, 8 osób (38,10%) oceniło jako zadawalające, a 2 osoby (9,52%) jako słabe, jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi na to pytanie;
- 4 osoby (19,05 %) wśród tych, które odpowiedziały na pytanie wskazało, że w ich ocenie występują mankamenty i niedogodności w funkcjonowaniu ŚDS, których wyeliminowanie przyczyniłoby się do poprawy świadczonych usług, 17 osób (80,95 %) nie wskazało żadnych niedogodności w funkcjonowaniu ŚDS, jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi;
- współpraca z pracownikami ŚDS w celu zapewnienia integracji społecznej uczestników przez 15 osób (71,43%) została oceniona bardzo dobrze, 4 osoby (19,05 %) oceniło dobrze, 2 osoby (9,52 %) oceniło zadawalająco, a jedna osoba nie udzieliła odpowiedzi.

W ocenie opiekunów prawnych/kuratorów, świadczone usługi powinny być wzbogacone m.in. o: zajęcia rehabilitacyjne, w tym masaże (11 respondentów); zajęcia sportowe (4 ankietowanych), zajęcia indywidualne i wsparcie psychologiczne dla rodziców i opiekunów, (2 respondentów) oraz jedna osoba wniosowała, żeby dla osób na wózku inwalidzkim zapewnić bezpłatne wyżywienie, bezpłatny

⁶⁷ Wg informacji podanej na dzień 8 lutego 2019 r.

pobyt w ośrodku, bezpłatny przejazd i powrót z ŚDS czy hipoterapię (pod opieką asystenta); ponadto 3 respondentów wskazało, że należałoby zwiększyć kadrę o: logopedę, lekarza psychiatrę i rehabilitantów.

W ocenie ankietowanych, ośrodek należałoby m.in. wyposażyć w: sprzęt sportowy, siłownię zewnętrzną, wygodniejsze krzesła do siadania, sprzęt rehabilitacyjny, transport przystosowany dla osób niepełnosprawnych, w wyposażenie pracowni i materiały do prac tematycznych oraz meble.

Natomiast w kwestii niedogodności w funkcjonowaniu ŚDS ankietowani m.in. wskazali na: brak opiekunów w czasie przewozu osób niepełnosprawnych, braki kadrowe - dotyczące asystentów osób niepełnosprawnych w czasie zajęć, brak rehabilitantów; brak całorocznego transportu, który w ocenie jednego respondenta powinien być zapewniony przez państwo (gdy pod koniec roku kończą się gminie/miastu środki finansowe na przewóz, podopieczni muszą być dowożeni przez rodziców, a gdy takiej możliwości nie ma to muszą pozostać w domu).

(akta kontroli str. 1236-1280)

2.5. W okresie objętym kontrolą w ŚDS przeprowadzono trzy kontrole, w wyniku których nieprawidłowości nie stwierdzono⁶⁸.

(akta kontroli str. 1093)

2.6. Roczne sprawozdania z prowadzonej działalności przez ŚDS za lata 2016-2018 przedłożone zostały do Starosty Bielskiego, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz do Śląskiego Urzędu Wojewódzkiego w Katowicach w terminach określonych w § 25 ust. 3 rozporządzenia w sprawie śds. Sprawozdania te zawierały elementy określone w § 25 ust. 2 cytowanego rozporządzenia.

(akta kontroli str. 170-305)

2.7. W kontrolowanym okresie pracownicy ŚDS współpracowali z podmiotami określonymi w § 21 rozporządzenia w sprawie śds, tj.:

Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku-Białej, m.in. w zakresie:

- kierowania do ŚDS osób niepełnosprawnych intelektualnie z podległych sobie gmin Powiatu Bielskiego i z miasta Bielsko-Biała,
- ustalania kwot należnych odpłatności za udział w zajęciach terapeutycznych w „Centrum”,
- sprawozdawczości budżetowej ŚDS.

(akta kontroli str.180, 226, 267, 1110-1122)

Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej w Bielsku-Białej oraz Gminnym Ośrodkami Pomocy Społecznej⁶⁹ z terenu Powiatu Bielskiego, m.in. w zakresie:

⁶⁸ Przez następujące podmioty: 1. Starostwo Powiatowe w Bielsku-Białej (Wydział Organizacji i Nadzoru Starostwa Powiatowego) - kontrola problemowa przeprowadzona w dniach 22 sierpnia 2016 r. do 31 października 2016 r. w zakresie ogólno-organizacyjnym, w tym zapewnienie funkcjonowania systemu kontroli zarządczej w odniesieniu do planu finansowego za okres 2014-2016 r., kontrola nie stwierdziła nieprawidłowości. 2. Zakład Ubezpieczeń Społecznych w Bielsku-Białej w dniach 16 marca 2018 r. – 13 kwietnia 2018 r. w zakresie: prawidłowości i rzetelności obliczania składek na ubezpieczenia społeczne oraz innych składek oraz zgłaszania do ubezpieczeń społecznych i zdrowotnych, ustalania uprawnień do świadczeń z ubezpieczeń społecznych i wypłacania tych świadczeń oraz dokonywania rozliczeń z tego tytułu, prawidłowości i terminowości opracowywania wniosków o świadczenia emerytalne i rentowe oraz wystawiania zaświadczeń lub zgłaszanie danych dla celów ubezpieczeń społecznych. W przedmiotowej kontroli nieprawidłowości nie stwierdzono. 3. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Bielsku - Białej, z kontroli problemowej przeprowadzonej w dniach 22-23 listopada 2018 r. dotyczącej realizacji indywidualnych i zespołowych treningów umiejętności społecznych, terapii zajęciowej oraz indywidualnych planów wsparcia uczestników. W wyniku ww. kontroli stwierdzono, że dokumentacja prowadzona przez ŚDS pod względem formalnym nie budziła zastrzeżeń, wobec czego wydanie zaleceń pokontrolnych było bezprzedmiotowe.

⁶⁹ Zwanyymi dalej ops.

- poszukiwania nowych uczestników,
- kierowania do ośrodka wsparcia osób z niepełnosprawnością intelektualną potrzebujących wsparcia środowiskowego,
- wsparcia środowiskowego podopiecznych,
- utrzymywania kontaktów bezpośrednich z kierownikami ops i pracownikami socjalnymi w celu polepszenia funkcjonowania społecznego i materialnego podopiecznych Centrum,
- interwencji w sytuacji życiowego kryzysu.

(akta kontroli str. 180-182, 225-227, 267-270, 1110-1143)

W okresie objętym kontrolą, jak podała Dyrektor ŚDS jednostka współpracowała z podmiotami systemu opieki zdrowotnej, a dotyczyło to wsparcia podopiecznych w procesie leczenia stanów wzmożonego pobudzenia, autoagresji i agresji. Psycholog na prośbę rodzica towarzyszyła rodzinie z osobom niepełnosprawną w konsultacji psychiatrycznej, dostarczała również aktualne zaświadczenie psychologiczne opisujące funkcjonowanie podopiecznego w trzech sferach (funkcjonowanie intelektualne, społeczne i emocjonalne), umawiała ww. wizyty. Na przestrzeni lat objętych kontrolą placówka nie współpracowała z konsultantami wojewódzkimi w zakresie geriatry lub neurologii, szpitalami psychiatrycznymi i zakładami opiekuńczo-leczniczymi.

(akta kontroli str. 1110, 1116)

W latach objętych kontrolą ŚDS współpracował z innymi podmiotami, m.in. z: Caritas Archidiecezji Śląskiej w zakresie udziału podopiecznych w Międzyośrodkowych Zawodach Sportowych dla Osób Niepełnosprawnych, Stowarzyszeniem na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym "Razem" w zakresie organizacji transportu dla mieszkańców Miasta Bielska-Białej, Stowarzyszeniem Pomocy im. Brata Alberta w zakresie imprez kulturalnych (organizacji paczek mikołajkowych, Dnia Dziecka) oraz z innymi placówkami oświatowymi i ośrodkami kultury.

(akta kontroli str. 180-182, 225-227, 267-270, 1110-1143)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. W toku oględzin w jednym z budynków ŚDS, tj. w Filii Nr III stwierdzono, że ławki w ogrodzie miały uszkodzone drewniane siedziska a płyty/kostki betonowe tarasu ogrodowego były nierówne. Wewnątrz budynku na I piętrze był uszkodzony parkiet (pojedyncze klepki były ruchome).

(akta kontroli str. 935-941, 1009-1040)

W wyjaśnieniach Dyrektor ŚDS podała, że „w budżecie jednostki zostały na rok bieżący zaplanowane środki na remont tarasu. Uszkodzone ławki zostaną rozebrane, podobnie kostki betonowe stanowiące taras ogrodowy. Planowane jest wyłożenie terenu nowymi bezfazowymi kostkami i wykonanie zadaszenia nad tak wyłonionym terenem rekreacyjnym. W roku bieżącym, zaplanowana jest również wymiana podłogi w salonie na I piętrze”.

(akta kontroli str. 1206-1214)

2. Od dnia 11 stycznia 2019 r., w związku ze zmianą rozporządzenia w sprawie śds poprzez dodanie § 12 ust. 1a wymóg dotyczący wskaźnika zatrudnienia, o którym mowa w tym przepisie, nie był spełniony.

(akta kontroli str. 306, 355-351)

W wyjaśnieniach Dyrektor ŚDS m.in. wskazała, że przepis ten jej zdaniem dotyczy osób, na które przychodzi zwiększona dotacja „Za życiem” (65 na dzień 31 grudnia 2018 r.), i wskaźnik ten powinien dotyczyć tej grupy osób - dla nich powinno być 21,7 etatów, natomiast dla pozostałych 55 osób - 11 etatów. W związku z tym Dyrektor ŚDS stoi na stanowisku, że zabezpieczone było wsparcie dla grupy osób z niepełnosprawnością intelektualną bez sprzężeń, natomiast grupa osób z autyzmem i niepełnosprawnościami sprzężonymi miała niedobór pracowników i do dnia 1 marca 2019 r. ta tendencja się utrzymuje. Natomiast w kwestii powyższego przepisu Dyrektor ŚDS wskazała, że nie jest on jasny i że zamierza wystąpić do Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej o jego interpretację.

Ponadto, Dyrektor ŚDS podała, że od grudnia 2018 r. rekrutuje pracowników na stanowiska terapeutyczne i zastępstwo za psycholog (która przebywa na urlopie macierzyńskim), zatrudniono trzy osoby, a w tym samym okresie wypowiedzenia złożyło dwóch pracowników.

(akta kontroli str. 1199-1205)

3. Dyrektor od dnia 3 grudnia 2018 r zatrudniła jednego pracownika na stanowisku Instruktora Terapii Zajęciowej bez doświadczenia zawodowego wymaganego stosownie do § 11 ust. 1 w zw. z § 10 ust. 1 pkt 4 rozporządzenia w sprawie śds. Przepis ten stanowi, że pracownicy, o których mowa w § 10 ust. 1 i 2 tego rozporządzenia, są obowiązani posiadać co najmniej półroczne doświadczenie zawodowe polegające na realizacji usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

(akta kontroli str. 331,346)

W wyjaśnieniach Dyrektor wskazała, że zdecydowała się zatrudnić osobę bez wymaganego półrocznego doświadczenia zawodowego z uwagi na braki kadrowe oraz niemożność wyłonienia w toku naboru osoby, która spełniałaby kryteria wykształcenia i prezentowała wymagane cechy osobowościowe w pracy z osobami niepełnosprawnymi intelektualnie oraz ruchowo.

(akta kontroli str. 1181-1187)

Zdaniem NIK, zatrudnienie ww. pracownika bez wymaganego doświadczenia zawodowego w pracy z osobami z zaburzeniami psychicznymi było niezgodne z § 11 ust. 1 rozporządzenia w sprawie śds.

4. Czterech pracowników ŚDS, tj. starszy terapeuta, dwóch instruktorów terapii zajęciowej (jeden zwolniony z dniem 21 grudnia 2018 r.) i jeden terapeuta, nie posiadali przeszkolenia, wymaganego stosownie do § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie śds. Przepis ten stanowi, że pracownicy, których zakres obowiązków obejmuje prowadzenie treningów umiejętności społecznych, są obowiązani posiadać odpowiednie przeszkolenie i doświadczenie.

(akta kontroli str. 325-333, 337-344, 346)

Dyrektor ŚDS wyjaśniła, że szkolenia przeprowadzane są przez placówki specjalistyczne i nie są dostępne w systemie ciągłym w Bielsku-Białej oraz w sąsiednich miastach, a osoby nieposiadające ww. przeszkolenia (obecnie trzy pracujące) oczekują na szkolenie, które zaplanowane jest na dzień 7 marca br.

(akta kontroli str. 346,1181-1187, 1199-1205)

5. Uczestnikom ŚDS w latach 2016 – 2018 nie umożliwiono spożywania gorącego posiłku w ramach treningu kulinarnego, stosownie do § 15 rozporządzenia w sprawie śds.

(akta kontroli str. 1281-1287)

Jak wyjaśniła Dyrektor, ŚDS nie zapewniała we wszystkie dni gorącego posiłku wszystkim podopiecznym, gdyż stosownie do § 15 rozporządzenia w sprawie śds nie była do tego zobligowana. Według jej oceny, Dom umożliwiał, czyli stwarzał warunki do spożywania ciepłego posiłku wszystkim podopiecznym. Każdy z podopiecznych miał dostęp do usługi cateringowej i miejsc dystrybucji zapewniających ww. posiłek, średnio tygodniowo od 50 do 53 uczestników ŚDS spożywa gorące posiłki, poza środami, które są dniami rekreacji, w ramach usługi cateringowej lub dostępu do stołówek szkolnych. Koszty ich zakupu pokrywają podopieczni lub ich rodzice/opiekunowie prawni. ŚDS nie prowadził statystyk odnośnie liczby osób objętych ww. usługami w poszczególnych latach.

(akta kontroli str.1094-1109, 1142-1189, 1199-1205)

Równocześnie Dyrektor wyjaśniła, że „w większości dni, ale nie w każdym, pracownice kulinarne w ramach treningu kulinarnego i gospodarstwa domowego przygotowują poczęstunek dla podopiecznych przebywających danego dnia w określonej filii – najczęściej w postaci ciast/ciasteczek, kanapek (...) i innych ciepłych urozmaiconych potraw, w zależności od planu pracowni”. „Poczęstunek nigdy z automatu nie miał być ciepłym posiłkiem w rozumieniu § 15 rozporządzenia w sprawie śds”. Ponadto, jak dodała Dyrektor „zapisy w dziennikach wskazują rzeczywiste oddziaływanie terapeutyczne danego dnia, pracownice kulinarne nie pełnią funkcji kuchni wydającej posiłki. Istotą treningu kulinarnego jest nie tylko gotowanie, ale również planowanie kolejnych kroków zmierzających do efektu finalnego, jak planowanie zakupów (...). Osoby z wielorakimi niepełnosprawnościami będące pod opieką naszego Domu najczęściej nie są zdolne do samodzielnego funkcjonowania, nie są również zdolne do pracy w pracowniach kulinarnych zmierzającej do przygotowania posiłku dla ok. 30 osób”.

Dyrektor w wyjaśnieniach podała również, że „w latach objętych kontrolą ŚDS nie ponosił wydatków żywieniowych dla potrzeb prowadzenia terapii zajęciowej w czterech pracowniach kulinarnych, pracownice te były finansowane ze środków zewnętrznych pochodzących z dobrowolnych składek rodziców/opiekunów prawnych podopiecznych. Jednocześnie Dyrektor wskazała, że „taki system samopomocy rodzicielskiej został wypracowany w Domu na przestrzeni dwóch dekad z powodu wieloletniego niedofinansowania i niedoszacowania kosztów dziennej opieki nad osobami z wielorakimi niepełnosprawnościami”, a „składki te wraz z okazjonalnymi darowiznami z Banku Żywności i Caritas Polska służyły zapewnieniu materiałów do codziennych treningów praktycznych umiejętności kulinarnych.”

(akta kontroli str.1094-1109, 1142-1189, 1199-1205)

NIK nie podziela wyjaśnień Dyrektora ŚDS, jakoby dom w latach 2016-2018 nie był zobligowany, zgodnie z § 15 rozporządzenia w sprawie śds, do zapewnienia swoim uczestnikom gorącego posiłku, gdyż umożliwiał jego spożywanie w ramach odpłatnej usług cateringowej. Przepis powyższy w ust. 1 stanowił jednoznaczne, iż dom umożliwia spożywanie gorącego posiłku albo w ramach realizacji zdania własnego gminy, o którym mowa w art. 17 ust. 1 pkt 3 i 14 ustawy o pomocy społecznej, albo w ramach treningu kulinarnego. Dopiero od 11 stycznia 2019 r. ustawodawca dopuścił możliwość zakupu gorącego posiłku”

OCENA CZĄSTKOWA

Jednostka posiadała podstawowe dokumenty określające jej funkcjonowanie. Regulamin organizacyjny, program działalności domu i plan pracy na każdy rok zostały uzgodnione z Wojewodą i zatwierdzone przez jednostkę prowadzącą. W czterech budynkach ŚDS przeprowadzano wymagane prawem budowlanym

kontrole, a fakt ich przeprowadzenia rzetelnie dokumentowano w książkach obiektów budowlanych.

Budynki będące w użytkowaniu ŚDS spełniały większość wymogów co do posiadania koniecznych pomieszczeń, ich powierzchni użytkowej oraz wyposażenia w niezbędne sprzęty. Jednak zdaniem NIK wobec wskazywanego przez Dyrektora ŚDS braku możliwości usunięcia wszystkich barier architektonicznych w użytkowanych budynkach, mając na uwadze niepełnosprawność osób korzystających z usług świadczonych w tych obiektach, należałoby rozważyć, w porozumieniu z jednostką prowadzącą, tj. Starostą Bielskim, znalezienie dla realizacji działań Centrum innych obiektów budowlanych, spełniających standardy § 18 pkt 3 rozporządzenia w sprawie śds lub w których możliwe będzie usunięcie ewentualnych barier architektonicznych przed dniem 31 grudnia 2022 r.

Wskaźnik zatrudnienia w okresie od 1 stycznia 2016 r. do 10 stycznia 2019 r. był zgodny z wymogami rozporządzenia w sprawie śds, natomiast od dnia 11 stycznia 2019 r., w związku ze zmianą ww. rozporządzenia (poprzez dodanie § 12 ust. 1a), wymóg dotyczący wskaźnika zatrudnienia, o którym tam mowa, nie był spełniony. Szkolenia dla pracowników organizowane były przez Dyrektora ŚDS w zakresie tematycznym wynikającym z potrzeb pracowników, zgodnie § 23 rozporządzenia w sprawie śds. Dyrektor ŚDS, poza jednym wyjątkiem⁷⁰, zatrudniała pracowników zgodnie z § 11 ust. 1 rozporządzenia w sprawie śds. Czterech pracowników, których zakres obowiązków obejmował prowadzenie treningów umiejętności społecznych, nie posiadało przeszkolenia wymaganego stosownie do § 11 ust. 2 rozporządzenia w sprawie śds.

Jednostka składała roczne sprawozdania w wyznaczonym terminie oraz aktywnie współpracowała w zakresie integracji społecznej podopiecznych z ośrodkami pomocy społecznej, podmiotami systemu opieki zdrowotnej, organizacjami pozarządowymi, ośrodkami kultury i organizacjami kulturalno-rozrywkowymi, a także placówkami oświatowymi.

ŚDS w latach 2016 – 2018 nie umożliwiał spożywania w każdym dniu gorących posiłków w ramach treningów kulinarnych czym naruszył postanowienia § 15 rozporządzenia w sprawie śds. W latach objętych kontrolą zakup artykułów żywnościowych w celu prowadzenia treningów kulinarnych nie był finansowany ze środków publicznych przeznaczonych na działalność ŚDS.

IV. Uwagi i Wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

Uwagi	Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.
Wnioski	<ol style="list-style-type: none">1. Naprawić uszkodzoną podłogę na pierwszym piętrze w Filii III oraz wyrównać kostkę betonową tarasu ogrodowego.2. Zapewnić wymagany poziom zatrudnienia pracowników zespołu wspierająco-aktywizującego, stosownie do obowiązujących przepisów rozporządzenia w sprawie śds.

⁷⁰ Pracownika na stanowisku Instruktora Terapii Zajęciowej zatrudnionego z dniem 3 grudnia 2018 r. do nadal.

3. Zapewnić wymagane przeszkolenie pracownikom prowadzącym treningi umiejętności społecznych.
4. Umożliwić wszystkim podopiecznym ŚDS, spożywanie każdego dnia gorącego posiłku zgodnie z § 15 rozporządzenia w sprawie śds.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 28 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 24 kwietnia 2019 r.

Kontroler
Magdalena Śleziak
inspektor kontroli państwowej

Zmian w wystąpieniu pokontrolnym
dokonał:

/-/

Piotr Miklis
Dyrektor Delegatury NIK
w Katowicach